

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Elsenhof (Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2023B204
Februari 2023

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	7
1.3	Gemotiveerd advies.....	8
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	/
	Postcode	8800
	Adres	Kardinaal Cardijnlaan — Elsbergestraat 8800 Roeselare
	Toponiem	Elsenhof
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 63330$ $Y_{\min} = 183468$ $X_{\max} = 63471$ $Y_{\max} = 183564$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Roeselare, afdeling 1, sectie A, nr.: 1128l, openbaar domein Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de herinrichting van twee terreinen aan de kruising van de Kardinaal Cardijnlaan en Elsbergestraat te Roeselare. De gecombineerde oppervlakte van beide terreinen bedraagt 3778 m².

Het onderzoeksgebied bevindt zich op ruime afstand ten noordoosten van de historische stadskern van Roeselare. Het terrein situeert zich op een zuidelijke uitloper van het plateau van Lichtervelde. Deze uitloper wordt in het oosten geflankeerd door de vallei van de Krommebeek en in het westen door de vallei van de Sint-Amandsbeek en de Mandel en haar zijtakken. De Quartairgeologische kaart geeft een profiel opbouw weer van eolische afzettingen van het Weichseliaan tot vroeg-Holoceen die rusten op de Tertiaire sokkel. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een bodem weer die bestaat uit lichte, matig droge zandleem waarbij een deel van de bodemontwikkeling reeds herwerkt kan zijn. De omgeving op een drogere rug nabij de vallei van de Krommebeek moet ongetwijfeld aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. Ook voor vroege landbouwers in de omgeving moeten de hoger gelegen, goed gedraineerde lichte zandleemgronden gunstig geweest zijn.

Op het cartografische materiaal is te zien dat zich oorspronkelijk een omwalde hoeve ter hoogte van het zuidelijke terreindeel bevond. Het noordelijke terreindeel is weergegeven als akkerland. Op 19^e-eeuwse bronnen is een gelijkaardige situatie te zien. Binnen de orthofotosequentie is blijft het woonhuis van de hoeve zichtbaar tot op het luchtbeeld uit 2019. Op het meest recente luchtbeeld is te zien dat alle bebouwing is gesloopt en het terrein braak ligt. Enkel een deel van een restant van de oude walgracht is nog te zien tegen de straatzijde. De schuur werd reeds eerder verwijderd en was niet langer zichtbaar vanaf de periode van 2000-2003. Binnen het noordelijke terreindeel is vanaf 2012 een speelpleintje zichtbaar.

In de ruime omgeving zijn meerdere archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Een groot deel van deze vindplaatsen op het kaartbeeld van de CAI betreffen waarnemingen tijdens werfcontroles. De waarnemingen en het reeds uitgevoerde onderzoek wijzen op bewoning in de Romeinse periode en middeleeuwen. Ter hoogte van de samenvloeiing van de Krommebeek

en de Mandel werden meerdere nederzettingssporen aangesneden uit de Romeinse periode en maakt de CAI melding van een tegelbakkerij en sporen van artisanale activiteiten en ontginning. In associatie met deze nederzettingssporen werden eveneens meerdere crematiegraven uit de Romeinse periode in kaart gebracht. Op verschillende locaties in de omgeving werd bij vlakdekkend onderzoek en veldprospectie ook melding gemaakt van vondstmateriaal uit het mesolithicum. Naast deze archeologische vondsten en structuren zijn ook nog een groot aantal cartografische indicatoren gekend van laatmiddeleeuwse sites met walgracht verspreid in de ruime omgeving. De historisch gekarteerde hoeve ter hoogte van het onderzoeksgebied is nog niet opgenomen in de inventaris.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Vooralsnog is geen informatie aan het licht gekomen dat het terrein vrij zou zijn van relictten. Indien echter rekening wordt gehouden met het versnipperde karakter en de relatief beperkte oppervlakte van de ingrepen die het bodemarchief mogelijk bedreigen wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan de Kardinaal Cardijnlaan en Elsbergestraat worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen.

Met betrekking tot de verwachting inzake artefactensites moet gewezen worden op de aanwezige infrastructuur, de oude walgrachten en reeds uitgevoerde sloopwerken. De kans dat zich ter hoogte van de geplande ingrepen nog in-situ bewaarde artefactenconcentraties bevinden is bijzonder klein. Verder onderzoek door middel van boringen zal in dit geval niet leiden tot wezenlijke kenniswinst.

Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen moet gewezen worden dat een deel van de geplande ingrepen zeer oppervlakkig zijn en bijgevolg geen wezenlijke bedreiging vormen voor het bodemarchief. Bij de bodemingrepen die wel een potentiële bedreiging vormen voor het bodemarchief moet gewezen worden op het verspreide karakter van de ingrepen en de relatief beperkte oppervlakte ervan waardoor er een gebrek is aan ruimtelijk inzicht. De geplande werken die een mogelijke bedreiging zijn voor het bodemarchief vormen geen aaneengesloten geheel maar een lappendeken van kleinere, verspreide ingrepen. Dit zorgt ervoor dat eventueel aanwezige resten nooit in een onderling verband gezien kunnen worden, hetgeen een gedegen interpretatie quasi onmogelijk maakt. Meer dan een zo goed als contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij het verder archeologisch opvolgen van de geplande ingrepen niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject dan ook als weinig zinvol ingeschat.

Wel moet gewezen worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de herbestemming van een terrein aan de Kardinaal Cardijnlaan en Elsbergestraat te Roeselare. Vanwege het versnipperde karakter van de ingrepen die het bodemarchief mogelijk bedreigden wordt de kans op kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek als minimaal ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2023

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.